

המדריך לעובד בחג

האם אפשר לחייב אתכם לעבוד בליל הסדר? האם יש תוספת שכר על עבודה בחג? והאם המעסיק יכול להכריז על חופשה מרוכזת? • שאלות ותשובות

ביום החג רשאי להודיע למעביד, תוך 3 ימים מיום הדרישה שהוא מסרב לע" בור ביום החג על פי איסור שבמצוות רתו שאותן הוא מקיים. המעביד רשאי לדרוש מהעובד תצהיר בכתב, מאומת על ידי עו"ד, שכולל פרטים המבססים את הורעתו, ובין היתר פרטים המעידים על הכרתו הדתית ועל קיום מצוות רתו, שהוא שומר כשרות בכיתו ושאינו נוסע בשבת ובחג.

■ אם אעבוד בחג, לאיזו תוספת שכר אהיה זכאי?

אם העובד בחר לעבוד ביום החג, הוא יהיה זכאי לשכר בגובה 150% משכרו הרגיל. אם העובד אולץ לעבוד בחג, הוא יהיה זכאי לשכר בגובה שכרו הרגיל בתוספת 150% - כלומר 250% משכרו הרגיל.

■ ואם לא אעבוד בחג?

במקרה כזה תהיה זכאי לדמי חגים, כלומר לתשלום בגין יום החג על אף שלא עבדת. עו"ד קרת מסבירה שעו"ד יהודי זכאי לתשלום בגין 9 ימי חג: ראש השנה (יומיים), יום הכיפורים, סוכות, שמחת תורה, פסח (יומיים),

בשבוע, המתחיל עבודתו ב־8 בבוקר, יעבוד עד השעה 16:00 אך יקבל שכר כאילו עבד עד 17:00.

■ האם אני זכאי לתוספת שכר בגין עבודה בערב החג?

לא. השכר שישולם לך הוא שכר הרגיל עבור יום עבודה מלא.

■ ומה לגבי חופשה בערב החג?

חופשה שנתית בערב החג, בין אם ביוזמת העובד ובין אם ביוזמת המעביד, תחייב את העובד ביום חופשה מלא.

■ האם מותר לחייב אותי לעבוד ביום החג?

לפי הוראות חוק שעות עבודה ומנוחה דינו של יום חג הוא כד"ן שבת, ולכן העסקה בו אסורה - אלא אם כן המעסיק קיבל היתר מראש ממשרד התמ"ת. עו"ד קרת מסבירה כי יש סוגי עסקים ועובדים, כגון בתי מלון, מסעדות, מוסדות רפואיים ושומרים, להם קיים היתר כללי או מיוחד להעסקה בשבת ובחג. במקרה של קיום היתר ניתן לדרוש מעובד לעבוד ביום החג. עובד שמעסיקו דורש ממנו לעבוד

מאת ליטל דוברוביץקי

פסח כבר בפתח, וכמדי שנה עולות שאלות רבות הנוגעות לזכויות העובדים בכל הקשור לעבודתם דה במהלך הפסח בפרט ובהגים בכלל. "ידיעות אחרונות" גיבש, באמצעות עו"ד טל קרת - שותפה ומנהלת מח' לקת דיני עבודה במשרד תדמור ושות' - מדריך לזכויות ולחובות העובדים והמעסיקים לקראת החגים. התשובות לשאלות מסתמכות על חוקי העבודה בלבד, כאשר במקומות עבודה רבים יש הסכמים קיבוציים, צווי הרח" בה, הסכמים אישיים ונוהגים מחייבים, הקובעים תנאים עדיפים מאלו שבחוק, ויחולו במקרים אלה.

■ האם אני חייב לעבוד בערב החג? אם כן, כמה שעות?

ערב החג נחשב יום עבודה מקוצר. במקומות עבודה בהם עובדים 6 ימים בשבוע, אורכו של יום העבודה בערב החג יהיה 7 שעות, ואילו במקומות עבודה בהם עובדים 5 ימים בשבוע - 8 שעות. כך, לדוגמה, השנה יחול ערב החג ביום שני (14 באפריל). מי שעובד 5 ימים

■ האם המעביד חייב לתת לי מתנה לחג?

לא. עם זאת, אם המעסיק העניק מתנה במשך שנים רבות, ייתכן שתוכר חובה זו מכוח נוהג. יש הסכמים קיבור ציים בענפים שונים שמעניקים שי לחג לעובדים עליהם הם חלים. עו"ד קרת מציינת שעל פי פס"ד אבו עסלה חסן נ' מועצה מקומית בית ג'אן, חל איסור להפלות בין העובדים כמתן מתנה לחג, ואין להשתמש במתנה לחג כאמצעי לתגמול עובדים ספציפיים בלבד.

■ מה הדין לגבי עובדים שאינם יהודים?

עובד לא יהודי יבחר האם ברצונו לקבל דמי חגים בגין חגים יהודיים או בגין חגים לפי דתו. בכל מקרה, הוא לא יהיה זכאי לדמי חגים כפולים, גם אם לא עבד בפועל בחגים היהודיים.

כה, אם עובד שאינו יהודי בחר לקבל דמי חגים עבור חגים נוצריים או מוסלמיים, ומקום העבודה היה סגור בחגים יהודיים, העובד לא יהיה זכאי לתשלום בגין הימים בהם מקום העבודה היה סגור עם זאת, אין לנכות מעובד שאינו יהודי ימי חופשה שנתית בגין היעדרות בחגים יהודיים בהם מקום העבודה סגור.

■ ביקשתי מהמעביד לעבוד בחול המועד מהבית, מאחר שאין לחץ ואני יכול לבצע את עבודתי מהבית. האם זה נתון לשיקול הדעת המוחלט של המעסיק? האם אני יכול להתנגד?

ימי חול המועד הם ימי עבודה רגילים לכל דבר ועניין. על כן, עבודה מהבית, כמו בכל ימות השנה, נתונה לשיקול דעתו הכלכלי של המעסיק, והעובד אינו יכול להתנגד לכך.

■ במהלך חג הפסח הילדים נמצאים בחופשה ארוכה ואין להרבה הורים סידור עבורם. האם המעסיק יכול להתנגד להבאת ילדים לעבודה לפרק זמן מסוים?

בוודאי. בדיוק כמו ביתר ימות השנה, המעסיק אינו חייב לאפשר הבאת ילדים למקום העבודה. מדובר בהחלטה של המעביד בלבד אם הוא מאפשר לעובדיו להביא את ילדיהם למקום העבודה, ואם לא הסכים לכך, אין אפשרות לחייב אותו.

איור: גיא מורד

אך עליו להודיע להם זאת לפחות שבועיים מראש אם החופשה עולה על 7 ימים.

■ ואם אין לי מספיק ימי חופשה צבורים?

אז הבעיה היא של המעביד. במקרה כזה, אם המעביד לא מאפשר לך להגיע למקום העבודה במהלך החופשה המרוכזת, עליו לשלם שכר בגין הימים הללו, ולהימנע מרישום יתרת חופשה שלילית על חשבון ימי חופשה עתידיים - אלא אם כן יש הסכמה בין העובד למעביד לצבור יתרת חופשה שלילית.

■ מה קורה אם לקחתי חופשה ממושכת וחג הפסח נופל על אחד מימי החופשה שלי?

יום החג לא ייספר כיום חופשה שנתית, והוא לא יירד ממכסת ימי החופשה השנתית שלך, להבדיל מימי חול המועד שכן ייספרו כימי חופשה רגילים. עו"ד קרת מוסיפה כי עובדות בחופשת לידה לא זכאיות לדמי חגים או להארכת חופשת הלידה אף אם במהלכה יתקיימו ימי חג.

יום העצמאות ושבועות. עובד המ' שתכר שכר חודשי, יקבל את שכרו הרגיל. עובד המשתכר שכר יומי/שעתי, יקבל את שכרו הרגיל בגין יום החג, בכפוף ל-3 תנאים מצטבריים: העובד מועסק במקום העבודה 3 חודשים לפחות; העובד עבד יום לפני ויום אחרי החג; העובד אמור היה לעבוד ביום החג. במספר פסקי דין נקבע כי קיימת חזקה שהעובד עובד בצורה סדירה, יום לפני ויום אחרי החג, ונטל ההוכחה כי תנאי זה לא התקיים מונח על כתפי המעביד.

■ האם יום עבודה בחול המועד הוא מקוצר?

מבחינת חוקי העבודה, ימי חול המועד הם ימי עבודה רגילים, ואינם מזכים בתוספת כלשהי.

■ האם המעביד רשאי להחליט על חופשה מרוכזת במהלך הפסח?

כן. קביעת מועדי החופשה לעובדים היא בסמכות המעביד, רצוי בתיאום עם העובד. המעביד יכול לפיכך להחליט על חופשה מרוכזת לעובדיו,

צילום: תומר יעקובסון

עו"ד טל קרת

עו"ד טל קרת: "לפי חוק שעות עבודה ומנוחה דינו של יום חג הוא כדין שבת, ולכן העסקה בו אסורה, אלא אם כן המעסיק קיבל היתר ממשרד התמ"ת"